

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Metodický postup zápisu společenství obcí do rejstříku svazků obcí

Metodické doporučení pro krajské úřady

Ministerstvo vnitra

Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy

leden 2024

Metodický postup zápisu společenství obcí do rejstříku svazků obcí

Metodické doporučení pro krajské úřady

Podle právního stavu ke dni: 1. 1. 2024

Vydává: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy, nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha 4

Autoři: Ministerstvo vnitra, odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy
Ing. Marek Jetmar, Ph.D. a Mgr. Martin Pikous

Schválil: Ing. Mgr. David Sláma, ředitel odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy

Obsah metodického materiálu byl konzultován: Ministerstvo vnitra – odbor veřejné správy dozoru a kontroly, Asociace krajů ČR

Počet stran: 13

Místo a rok vydání: Praha, 2024

Obsah

Východiska.....	4
1. Kritéria pro vznik společenství.....	4
Minimální počet členských obcí.....	4
Správní obvod ORP.....	4
Exkluzivita členství ve společenství obcí.....	5
Limitovaný počet společenství ve správním obvodu ORP.....	5
2. Transformace stávajícího dobrovolného svazku obcí na společenství obcí	5
3. Vznik společenství obcí jako nového subjektu.....	6
4. Zápis společenství do rejstříku	6
4.1. Forma vedení rejstříku.....	6
4.2. Navrhovatel	7
4.3. Lhůta pro podání návrhu	7
4.4. Obsah a forma žádosti	7
4.4.1. Název.....	8
4.4.2. Předmět činnosti	8
4.4.3. Orgány společenství	8
4.4.4. Územní rozsah.....	9
4.4.5. Přílohy	10
4.5. Rozhodnutí o zápisu	10
5. Zrušení postavení společenství obcí.....	11
Přílohy	13

Východiska

Novela zákona č. 128/2000, o obcích (dále též jako „zákon o obcích“ nebo „obecní zřízení“) zavádí do českého právního řádu nový institut společenství obcí jako institucionalizované formy meziobecní spolupráce. Jedná se o specifickou formu svazku obcí, která se od obecné úpravy liší dalšími specifickými kompetencemi, jednoznačným územním vymezením [správní obvod obce s rozšířenou působností (ORP)], zákonem daným minimálním zastoupením obcí a podrobnější úpravou orgánů.

Skutečnost, že se jedná o formu svazku, umožňuje obcím, které zamýšlejí zřídit společenství, buď transformovat stávající dobrovolný svazek obcí a zachovat tak právní kontinuitu nebo založit společenství obcí coby zcela nový subjekt. Novela zákona o obcích umožňuje založit společenství obcí přímo, tj. není nezbytný mezistupeň založení nejprve (dobrovolného) svazku obcí dle § 49 a násl. zákona o obcích.

Společenství obcí je svazek obcí, který splňuje podmínky stanovené zákonem, jedná se především o minimální územní kritéria a požadavek minimálního počtu členských obcí. Dále zákon oproti volné úpravě svazků stanoví u společenství konkrétní požadavky na název, předmět činnosti a povinně zřizované orgány. Existence těchto kritérií klade na krajské úřady jako registrující úřady vyšší požadavky na jejich ověřování.

1. Kritéria pro vznik společenství

Zákon klade oproti „běžným“ svazkům obcí na společenství několik kritérií:

1. Minimální počet členských obcí

Členy je alespoň 15 obcí, nebo obce, které se chtějí sdružit, představují alespoň tři pětiny všech obcí správního obvodu obce s rozšířenou působností, jestliže do tohoto správního obvodu náleží méně než 25 obcí. Jedná se o podmínky alternativní stanovené podle počtu obcí ve správním obvodu ORP. Tedy svazek podmínky splňuje vždy, pokud sdružuje alespoň 15 obcí (včetně) v rámci jednoho správního obvodu ORP. V případě správních obvodů ORP s malým počtem obcí (do 25 obcí) může společenství tvořit i méně než 15 obcí, půjde-li alespoň o 3/5 všech obcí z ORP. V případě dělení se zbytkem se výsledné číslo zaokrouhlí vždy nahoru.

Příklad: Správní obvod ORP Týn nad Vltavou tvoří 14 obcí, společenství obcí tak bude tvořit minimálně 9 obcí.

2. Správní obvod ORP

Členy společenství obcí mohou být pouze obce nacházející se ve stejném správním obvodu obce s rozšířenou působností.

Tato podmínka může být v praxi největší bariérou pro transformaci stávajících DSO. V praxi povede k úpravě členské základny svazku, a to na základě dohody, nebo vyloučení obce na základě rozhodnutí příslušného orgánu svazku, umožňují-li to stanovy. V případě většího podílu obcí v různých správních obvodech ORP lze očekávat spíše založení nového subjektu. V případě odůvodněné potřeby, širší dohody v území a naplnění některých dalších kritérií (zejména územní soudržnost) lze požádat MV o úpravu hranic správního obvodu ORP.

3. Exkluzivita členství ve společenství obcí

Obec může být členem pouze jednoho společenství obcí. Tuto skutečnost musí při zápisu krajský úřad ověřit. V případě, že návrh na zápis bude obsahovat obec již zapsanou v jiném společenství, krajský úřad postavení společenství obce nepřizná. Teoreticky může dojít k souběhu více registračních řízení, v nichž bude tatáž obec figurovat ve více návrzích, v takovém případě krajský úřad vyzve všechny takové navrhovatele a stanoví jim přiměřenou lhůtu k úpravě žádosti na základě vzájemné dohody. V případě, že žádný z žadatelů ve stanovené lhůtě žádost v tomto ohledu nedoplní, rozhodne krajský úřad tak, že přizná postavení obcí na základě dříve podané žádosti. Taktéž může dojít k situaci, kdy bude podáno více návrhů, než je zákonný limit společenství v rámci jednoho obvodu ORP. V takovém případě bude rovněž rozhodný dřívější datum podání návrhu.

4. Limitovaný počet společenství ve správním obvodu ORP

Ve správním obvodu ORP může vzniknout jen omezený počet společenství v závislosti na velikosti správního obvodu (celkovém počtu obcí). Rozhodným je počet obcí ve správním obvodu ORP ke dni podání návrhu. Počet obcí ve správním obvodu je údaj krajskému úřadu známý, ze strany navrhovatele jej není nutné dokládat.

Ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, v němž se nachází

- a) nejvýše 40 obcí, může vzniknout 1 společenství obcí,
- b) 41 až 60 obcí, mohou vzniknout nejvýše 2 společenství obcí,
- c) 61 až 80 obcí, mohou vzniknout nejvýše 3 společenství obcí a
- d) více než 80 obcí, mohou vzniknout nejvýše 4 společenství obcí.

Zákon ukládá navrhovateli doložit spolu s žádostí o přiznání postavení obcí *dokumenty prokazující splnění podmínek podle § 53b zákona o obcích* (viz výše). Za splnění této podmínky lze považovat seznam členských obcí obsahující název a IČO členských obcí, datum vzniku a zániku členství (viz zapisované údaje dle § 49 odst. 4 zákona). Je tedy především úlohou krajských úřadů zkontrolovat a posoudit naplnění zákonných kritérií, zejména ve vztahu k počtu obcí ve správním obvodu ORP a případné duplicitní členství ve více společenstvích.

2. Transformace stávajícího dobrovolného svazku obcí na společenství obcí

Podmínkou transformace stávajícího svazku obcí je změna stanov svazku. Ke změně stanov dochází na základě změny smlouvy o vytvoření svazku (stanovy jsou její přílohou), a to za podmínky souhlasu všech členských obcí. V takovém případě je nutné doložit dodatek smlouvy spolu s upravenými stanovami a usnesení zastupitelstev členských obcí, obdobně jako v případě prvozápisu.

Druhou variantou je změna stanov z titulu rozhodnutí nejvyššího orgánu svazku. V souladu s ustanovením § 50 odst. 3 zákona o obcích mohou stanovy svazku umožnit svou změnu prostřednictvím hlasování nejvyššího orgánu svazku, resp. orgánu sdružujícího všechny členské obce. Stanovy v takovém případě určí kvalifikovanou většinu potřebnou pro schválení

změny stanov, a to nejméně $\frac{2}{3}$ hlasů všech členů. Stejně jako v předchozím případě platí, že zastupitelstva členských obcí musejí změnu předem projednat (viz § 84 odst. 2 písm. e) zákona o obcích). Usnesením zastupitelstva je následně vázán zástupce obce při hlasování v příslušném orgánu svazku.

V případě schválení změny stanov postupem dle § 50 odst. 3 zákona o obcích je právním titulem pro zápis změn do rejstříku svazků usnesení tohoto orgánu, usnesení členských obcí tedy nejsou povinnou přílohou žádosti. Krajský úřad je nicméně v případě pochybnosti o řádnosti postupu při schvalování změny stanov oprávněn si s ohledem na § 84 odst. 2 písm. e) ve spojení s § 41 odst. 1 a 2 zákona o obcích usnesení zastupitelstev členských obcí od navrhovatele vyžádat.

3. Vznik společenství obcí jako nového subjektu

V případě, že v území neexistuje vhodný dobrovolný svazek obcí, který by se mohl proměnit na společenství obcí, nebo členové stávajícího svazku nemají zájem na jeho přeměně, přistupují obce k založení společenství obcí coby nového subjektu. Postavení společenství obcí nabude tento subjekt současně se svým vznikem.

Obce, které zamýšlejí založit společenství obcí, mohou vytvořit pro tento účel přípravný výbor. Výstupem jeho činnosti je smlouva o vytvoření společenství obcí spolu s jeho stanovami. Smlouva a stanovy splňují formální kritéria daná zákonem pro společenství obcí (úprava postavení orgánů společenství obcí a jejich působnosti apod.). Ministerstvo vnitra připravilo pro obce vzorové stanovy společenství obcí.

Součástí této smlouvy nebo stanov je také určení, kdo jsou první členové statutárního orgánu, a určení osoby pověřené k podání žádosti o zápis. Dále se spolu se žádostí o zápis do rejstříku předloží usnesení zastupitelstev členských obcí vyjadřující souhlas s vytvořením společenství či přistoupení k němu, doklady prokazující splnění podmínek pro přiznání postavení společenství obcí vyplývající ze zákona (seznam členských obcí) a souhlas vlastníka nemovitosti, ve které bude umístěno sídlo společenství.

4. Zápis společenství do rejstříku

Svazek obcí nabývá postavení společenství obcí dnem nabytí právní moci rozhodnutí krajského úřadu o přiznání postavení společenství obcí (§ 53c). Rozhodnutí je vydáváno ve správním řízení obdobně jako v případě zápisu svazku obcí. Postavení společenství obcí může svazek obcí nabýt také současně se svým vznikem.

4.1. Forma vedení rejstříku

Nevzniká nový rejstřík. Údaj o postavení společenství obcí se zapisuje do stávajícího rejstříku dobrovolných svazků obcí vedeného dle § 49 odst. 4 zákona o obcích. Nově uváděné skutečnosti upravuje § 53c zákona. K podání návrhu lze použít vzor, jenž je přílohou tohoto metodického pokynu.

Do rejstříku svazků obcí se zapíše

1. údaj o postavení svazku obcí jako společenství obcí,
2. den nabytí tohoto postavení a
3. den zániku tohoto postavení.

4.2. Navrhovatel

V žádosti o přiznání postavení společenství obcí v případě již existujícího svazku bude jako navrhovatel označen tento svazek jednající statutárním orgánem nebo osobou pověřenou nejvyšším orgánem svazku.

V případě prvozápisu společenství (spolu se vznikem svazku) podává návrh osoba uvedená v § 49 odst. 5 větě druhé, tedy osoba zmocněná obcemi, které jsou členy svazku. Toto zmocnění lze uvést ve smlouvě o vytvoření společenství, v zápisu z ustavujícího zasedání shromáždění starostů nebo jiném právním jednání vyjadřujícím vůli členských obcí.

§ 53c

(1) Žádost o přiznání postavení společenství obcí podává svazek obcí nebo osoba uvedená v § 49 odst. 5 větě druhé, pokud má svazek obcí nabýt postavení společenství obcí současně se svým vznikem.

4.3. Lhůta pro podání návrhu

Novela zákona upřesňuje lhůtu pro zápis změn do rejstříku svazků. Konkrétně § 49 odst. 5 věta poslední stanoví, že „*Návrh změn údajů zapisovaných do rejstříku svazků obcí podává svazek obcí do jednoho měsíce ode dne, kdy změna nastala*“, tedy měsíc ode dne jednání orgánu svazku, který předmětnou změnu schválil.

4.4. Obsah a forma žádosti

Žádost musí v první řadě splňovat obecné požadavky podání dle § 37 správního řádu, tedy v první řadě identifikaci navrhovatele (viz výše) a příslušného krajského úřadu. Specifika obsahu žádosti dále vyplývají z relevantních ustanovení zákona o obcích.

Do rejstříku svazků obcí se zapisuje:

1. název
2. sídlo svazku obcí
3. IČO
4. předmět činnosti svazku obcí
5. orgány, kterými svazek obcí jedná (statutární orgán) a způsob jednání svazku navenek
6. jméno, příjmení a adresa bydliště osob vykonávajících působnost statutárního orgánu a údaje o dni vzniku nebo zániku jejich funkce
7. den vzniku svazku obcí, případně den jeho zrušení s uvedením právního důvodu a den jeho zániku (výmazu)
8. seznam členských obcí obsahující: název obce, IČO, údaj o dni vzniku a zániku členství

V případě společenství obcí dále *údaj o postavení svazku obcí jako společenství obcí, den nabytí tohoto postavení a den zániku tohoto postavení.*

Obsahem návrhu by měla být výslovná žádost o přiznání postavení společenství obcí a zápis této změny do rejstříku svazků. V důsledku transformace svazku na společenství obcí ale dojde také k dalším změnám, jež je nutné zapsat do rejstříku.

4.4.1. Název

Vzhledem k tomu, že nutnou podmínkou je také změna názvu, uvede navrhovatel upravený název společenství, jenž bude odpovídat schváleným stanovám společenství. Oproti volné úpravě pojmenování svazků obcí zákon stanovuje konkrétní požadavek, aby název společenství obsahovat buď sousloví „společenství obcí” nebo dodatek ve formě zkratky „s. o.”. Název společenství obcí by měl odrážet společnou identitu členských obcí a jejich občanů s územím, které společenství reprezentuje a měl by být nezaměnitelný.

§ 53c

(1) Název společenství obcí obsahuje označení „společenství obcí“, které může být nahrazeno zkratkou „s. o.”.

Krajské úřady po 1.1.2024 prověří, zda v rejstříku nejsou zapsány svazky se jménem obsahujícím pojem „Společenství obcí”. Takové svazky případně vyzve k podání žádosti o přiznání společenství obcí, nebo ke změně názvu.

4.4.2. Předmět činnosti

Předpokládá se také, že změna stanov bude rozšiřovat předmět činnosti společenství oproti dosavadnímu svazku, přinejmenším o obecné kategorie *koordinace veřejných služeb* a *strategický rozvoj území* (viz § 53a), případně *zajišťování správních činností* v souladu s § 53e zákona. Uvedené předměty činnosti společenství musí být obsaženy ve stanovách, nemusí však být výslovně předmětem žádosti o zápis.

§ 53a

(1) Předmětem činnosti společenství obcí je vedle **činností svazku obcí podle § 50 odst. 1** **zajišťování koordinace veřejných služeb** na území členských obcí a **strategického rozvoje** tohoto území. Za tímto účelem společenství obcí zpracovává strategii rozvoje společenství obcí. Strategii rozvoje společenství obcí schvaluje shromáždění starostů třípětinovou většinou všech svých členů.

(2) Předmětem činnosti společenství obcí může být i **zajišťování činností podle § 53e.**

(3) **Stanoví-li tak zvláštní zákon,** může společenství obcí vykonávat i další činnosti.

4.4.3. Orgány společenství

Změna se může dotknout také označení statutárního orgánu. Oproti relativně volné vnitřní struktuře běžných svazků obcí zákon velmi konkrétně v § 53d definuje *shromáždění starostů*

jako nejvyšší orgán společenství a *předsedu* (případně spolu s *místopředsedy*) společenství jako statutární orgán, tedy orgán, kterým společenství ve smyslu § 49 odst. 4 orgán jedná. Do rejstříku tak bude v případě společenství obcí uveden jako orgán oprávněný jednat jménem společenství navenek vždy *předseda*, případně *místopředsedové*, přičemž u každé z těchto osob bude uvedeno jméno a příjmení, adresa trvalého bydliště a datum vzniku a zániku funkce.

V případě, že návrh na přiznání postavení společenství obcí informací o statutárním orgánu a identifikaci jeho členů neobsahuje, musí krajský úřad posoudit, zda zákonem vyžadované struktury, pojmenování a působnosti odpovídá dosavadní zápis a stanovy společenství.

§ 53d

(2) V čele shromáždění starostů stojí předseda, který je statutárním orgánem společenství obcí. Předsedu zastupuje místopředseda, případně více místopředsedů. Předseda a místopředseda jsou voleni shromážděním starostů z řad jeho členů. Je-li zvoleno více místopředsedů, určí shromáždění starostů, v jakém pořadí zastupují předsedu.

Stanovy mohou ustavit také další orgány společenství. Fakultativně zřizované orgány společenství lze ve stanovách pojmenovat libovolně, nevzbudí-li název orgánu klamný dojem o jeho povaze. Ministerstvo vnitra ve Vzorových stanovách společenství obcí standardizuje Radu coby kolektivní výkonný orgán, kontrolní komisi coby kontrolní orgán, a manažera společenství obcí coby administrativní orgán společenství obcí.

Kolektivnímu výkonnému orgánu – **Radě společenství obcí** mohou být stanovami svěřeny činnosti, které nejsou ze zákona vyhrazeny shromáždění starostů.

Doporučeno je zřízení kontrolního orgánu – **Kontrolní komise** pověřeného kontrolou dodržování právních předpisů, stanov a rozhodnutí ostatních orgánů svazku a kontrolou hospodaření. Obecně platí, že funkce kontrolního orgánu je neslučitelná s členstvím v jiném orgánu společenství s výjimkou členství ve shromáždění starostů.

Ve stanovách lze upravit také postavení **Manažera společenství** jako vedoucího zaměstnance společenství, jenž plní úkoly zaměstnavatele, odpovídá za přípravu jednání ostatních orgánů společenství a za další administrativní úkony.

Struktura orgánů společenství je vždy upravena ve stanovách společenství. Do rejstříku svazků je povinně zapisován jen orgán, kterým společenství jedná navenek, tedy předseda a místopředsedové.

4.4.4. Územní rozsah

Zákon výslovně neukládá navrhovateli označit správní obvod obce s rozšířenou působností, ve kterém společenství obcí působí, resp. do kterého přísluší všechny členské obce společenství. Za *dokumenty prokazující splnění podmínek podle § 53b*, tedy základních početních a územních kritérií pro zápis společenství obcí, lze považovat seznam členských obcí s datem vzniku a zániku členství ve společenství. Přesto lze doporučit uvést pro vyloučení pochybností do návrhu také celkový počet obcí a označení příslušného ORP (viz vzor žádosti).

4.4.5. Přílohy

Rejstřík svazků obcí je veřejný rejstřík, jehož součástí je sbírka listin, v níž jsou uloženy smlouva o vytvoření svazku (resp. společenství) obcí, stanovy a změny těchto dokumentů.

Vedle těchto listin (doposud ukládaných u všech svazků) se nově u společenství obcí vkládají:

1. Žádost o přiznání postavení společenství obcí a její přílohy (zejména dokumenty prokazující splnění podmínek podle § 53b),
2. Rozhodnutí o zápisu nebo zrušení postavení společenství obcí.

§ 53c

(2) K žádosti přiloží

- a) změnu stávajících stanov nebo nové stanovy, v nichž je uvedeno, že svazek obcí je společenstvím obcí, a v nichž jsou upraveny orgány podle § 53d, a
- b) dokumenty prokazující splnění podmínek podle § 53b.

4.5. Rozhodnutí o zápisu

Svazek obcí nabývá postavení společenství obcí dnem nabytí právní moci rozhodnutí krajského úřadu o přiznání postavení společenství obcí (§ 53c zákona o obcích). Rozhodnutí se vydává ve správním řízení. Postup je stejný jako v případě zápisu dobrovolného svazku obcí. V případě neúplnosti podání nebo nesplnění některých ze zákonných kritérií nejprve krajský úřad vyzve navrhovatele k doplnění či nápravě v přiměřené lhůtě. V případě, že navrhovatel nesplní zákonná kritéria pro přiznání postavení společenství obcí, nebo bude žádost neúplná a navrhovatel tyto údaje nedoloží ani ve lhůtě stanovené výzvou, krajský úřad návrh zamítne.

§ 53c

(1) Svazek obcí nabývá postavení společenství obcí dnem nabytí právní moci rozhodnutí krajského úřadu o přiznání postavení společenství obcí. Krajský úřad přizná svazku obcí postavení společenství obcí, jsou-li splněny podmínky stanovené v § 53b a 53d. **Do rejstříku svazků obcí se запиše údaj o postavení svazku obcí jako společenství obcí, den nabytí tohoto postavení a den zániku tohoto postavení.** Postavení společenství obcí může svazek obcí nabýt také současně se svým vznikem.

(2) Součástí sbírky listin rejstříku svazků obcí jsou **žádost o přiznání postavení společenství obcí podle odstavce 2 a její přílohy, rozhodnutí** podle odstavce 1 (zápis postavení SO) a **rozhodnutí podle § 53f** (zrušení postavení SO).

V případě transformace svazku rozhodnutí obsahuje výrok o přiznání postavení společenství obcí a zápisu změn dotčených údajů (nový název, případně změny v orgánech či v předmětu činnosti). Taktéž rozhodnutí o prvozápisu bude obsahovat zvlášť výrok o zapisovaných údajích (zápisu svazku) a přiznání postavení společenství obcí ke dni vzniku svazku.

Informaci o přiznání postavení společenství obcí lze v rejstříku uvést např. jako **Svazek obcí nabývá postavení společenství obcí ke dni DD.MM.RRRR / Postavení společenství zaniká**

ke dni DD.MM.RRRR, případně např. Postavení společenství obcí ode dne DD.MM.RRRR do dne DD.MM.RRRR.

Zákon nestanoví krajskému úřadu lhůtu pro provedení zápisu. Uplatní se tak obecná úprava správního řádu, dle které správní orgán vydá rozhodnutí bezodkladně (§ 71 odst. 1 SŘ). V případě, že to není možné, platí pro vydání rozhodnutí obecná lhůta 30 dní od zahájení řízení, tedy doručení návrhu.

Rozhodnutí doručuje krajský úřad vždy navrhovateli, kterým je v případě transformace svazek (tedy do datové schránky svazku), v případě prvozápisu osoba pověřená k podání návrhu.

Opis rozhodnutí o zápisu nebo zrušení postavení společenství obcí zašle krajský úřad Ministerstvu vnitra (Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy, OSR). Tato povinnost plní především informativní charakter, Ministerstvo vnitra není účastníkem rejstříkového řízení. V případě odvolání proti rozhodnutí krajského úřadu je Ministerstvo vnitra nadřízeným správním orgánem.

5. Zrušení postavení společenství obcí

Postavení společenství obcí je podmíněno řadou zákonných podmínek, jejichž naplňování se může v čase měnit. Zejména lze předpokládat změny v počtu členských obcí, v ojedinělých případech změny v hranicích správních obvodů ORP, případně změny celkového počtu obcí ve správním obvodu ORP.

Novela zákona o obcích definuje vedle podmínek vzniku společenství obcí explicitně také proces odebrání tohoto statusu, konkrétně lze nalézt tuto úpravu v ustanovení § 53f obecního zřízení. Krajský úřad rozhodne o zrušení postavení společenství obcí na návrh společenství obcí. K podání návrhu může dojít na čistě dobrovolné bázi, resp. na základě rozhodnutí nejvyššího orgánu společenství. Zároveň však zákon ukládá společenství obligatorní podání návrhu při splnění zákonných podmínek, resp. dlouhodobém neplnění podmínek pro vznik společenství (viz § 53b odst. 1 až 3 zákona o obcích), a to po dobu 6 měsíců. Zákonodárce tímto krokem určil společenství přiměřenou lhůtu pro nápravu stavu. V situaci, kdy dojde např. k poklesu počtu členských obcí společenství, má společenství prakticky 6 měsíců na to oslovit a přijmout nové členy, případně přimět „opouštějící“ obec k revokaci předmětného usnesení jejích orgánů. Tento manipulační prostor je ale fakticky ještě delší. Po uplynutí šestiměsíční doby, po kterou společenství nesplňuje zákonné podmínky, je společenství uložena povinnost nejdéle ve lhůtě 30 dnů podat krajskému úřadu návrh na zrušení postavení společenství obcí. V případě, že společenství návrh ve stanovené lhůtě nepodá, vyzve jej krajský úřad k nápravě a stanoví lhůtu minimálně v délce dalších 6 měsíců. Fakticky tak zákon poskytuje společenství k nápravě lhůtu nejméně 13 měsíců.

Krajský úřad ve výzvě informuje společenství obcí o důsledcích rozhodnutí o postavení společenství obcí a vyzve společenství k tomu, aby:

- A. zjednálo nápravu a doložilo doklady potvrzující splnění zákonných podmínek,
- B. předložilo dobrovolný návrh na zrušení postavení společenství obcí spolu se změnou stanov.

Na základě návrhu společenství nebo v případě jeho nečinnosti po uplynutí uvedených lhůt rozhodne krajský úřad i bez návrhu o zrušení postavení společenství obcí. Spolu s tím rozhodne krajský úřad také o změně názvu svazku. Zákon ukládá krajskému úřadu změnit název svazku tak, aby neobsahoval označení podle § 53c odst. 4, tedy sousloví „společenství obcí” nebo dodatek ve formě zkratky „s. o.”. Krajský úřad před vydáním rozhodnutí ověří případnou existenci jiné právnické osoby se shodným názvem.

Proti rozhodnutí krajského úřadu se může společenství obcí odvolat. Účastníkem řízení bude pouze dotčené společenství obcí. Opis rozhodnutí zašle krajský úřad Ministerstvu vnitra (Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy, OSR).

Krajský úřad zaznamená v rejstříku svazků obcí údaj o zrušení postavení společenství obcí a změnu názvu společenství obcí. Datem změny bude právní moc rozhodnutí.

§ 53f

Krajský úřad rozhodne o zrušení postavení společenství obcí na návrh společenství obcí. Nesplňuje-li společenství obcí některou z podmínek stanovených v § 53b odst. 1 až 3 po dobu 6 měsíců, je povinno do 30 dnů od uplynutí této doby podat krajskému úřadu návrh na zrušení postavení společenství obcí. Nesplní-li společenství obcí povinnost podle věty druhé, vyzve krajský úřad společenství obcí ke splnění podmínek stanovených v § 53b odst. 1 až 3 ve lhůtě alespoň 6 měsíců, a není-li ve stanovené lhůtě náprava zjednána, rozhodne o zrušení postavení společenství obcí i bez návrhu. Krajský úřad současně rozhodne o změně názvu svazku obcí tak, aby neobsahoval označení podle § 53c odst. 4. Opis rozhodnutí podle věty první nebo třetí zašle krajský úřad Ministerstvu vnitra. Krajský úřad zaznamená v rejstříku svazků obcí údaj o zrušení postavení společenství obcí a změnu názvu společenství obcí.

Zrušením postavení společenství obcí svazek obcí nezaniká. Ode dne následujícího po nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení postavení společenství obcí zůstává tento subjekt běžným svazkem obcí dle § 49 zákona o obcích. Svazku obcí ze zákona implicitně vyplývá povinnost uvést statuty svazku do souladu s obecnými zákonnými požadavky na dobrovolný svazek obcí. Úprava vnitřní organizace společenství (§ 53d) by měla v zásadě vždy odpovídat podstatně volnější úpravě vnitřní organizace dobrovolných svazků (§ 50 odst. 2 a 3). Nesoulad může nastat v předmětu činnosti, bude-li obsahovat např. společný výkon správních činností. Změnu zápisu v rozsahu předmětu činnosti může Krajský úřad provést jen na základě návrhu svazku. Pozbytí postavení společenství obcí však bude mít i bez změny zápisu v rejstříku některé právní důsledky vyplývající bez dalšího ze zákona. Sdílený úředník zůstává nadále zaměstnancem společenství, pozbývá však dnem nabytí právní moci rozhodnutí o zániku postavení společenství obcí postavení úřední osoby. Veškerá rozhodnutí vydaná sdíleným úředníkem po tomto dni proto budou posuzována jako nicotná (viz § 77 správního řádu).

Přílohy

1. Vzor žádosti o zápis vzniku společenství obcí do rejstříku svazků obcí
(prvozápis společenství obcí)
2. Vzor žádosti o přiznání postavení společenství obcí
(transformace existujícího DSO na společenství obcí)
3. Vzor rozhodnutí o zápisu vzniku společenství obcí do rejstříku svazků obcí
(prvozápis společenství obcí)
4. Vzor rozhodnutí o přiznání postavení společenství obcí
(transformace existujícího DSO na společenství obcí)
5. Vzor rozhodnutí o zrušení postavení společenství obcí